

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1971

N:o 21—22

Innehåll: Nr 21. Landskapsförordning om främjande av arbetskraftens rörlighet.
Nr 22. Läroavtalsförordning för landskapet Åland.

Nr 21.

LANDSKAPSFÖRORDNING

om främjande av arbetskraftens rörlighet.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande den 20 april 1971.

Med stöd av den till landskapslagen den 20 juli 1960 om arbetsförmedling (23/60) medelst landskapslagen den 25 mars 1965 (14/65) fogade 3a § stadgas:

1 §.

I syfte att främja en effektiv och ändamålsenlig placering av arbetskraften och jämvikten mellan efterfrågan på och utbudet av arbetskraft må Ålands arbetsförmedlingsbyrå enligt anvisningar utfärdade av landskapsstyrelsen bevilja person, som är arbetslös eller enligt arbetsförmedlingsbyråns bedömning omedelbart kommer att bli arbetslös och som är villig att på arbetsförmedlingsbyråns anvisning flytta till annan ort, understöd på sätt därom i denna förordning närmare stadgas.

2 §.

Som understöd må beviljas:

- 1) ersättning för resekostnader och dagtraktamente;
- 2) ersättning för flyttningkostnader;
- 3) familjeunderstöd; samt
- 4) bosättningsbidrag.

Med familjeunderstöd avses ersättning för de extra utgifter, vilka föranledes av att arbetstagaren i enlighet med denna förordning flyttat till arbete på annan ort och förden skull måste bo skild från sin familj.

Syftet med bosättningsbidraget är att un-

derlätta arbetstagares anpassning till den nya arbetsorten.

3 §.

Ersättning för resekostnader må beviljas arbetstagare, om enligt arbetsförmedlingsbyråns bedömning åt honom icke inom den närmaste framtiden kan anvisas arbete på hans bonings- eller arbetsort eller i dess närhet och hans flyttning från orten därför anses nödig med hänsyn till hans utkomst.

4 §.

Resekostnader utgör utgifter för

1) resan till den ort, där det av arbetsförmedlingsbyrån anvisade arbetet finns, och därifrån åter till boningsorten, under förutsättning att arbetsförhållande av orsaker, vilka icke kan läggas arbetstagaren till last, ej kommit till stånd på den andra orten eller att det av orsaker, vilka icke är beroende av arbetstagaren, upphört eller avbrutits efter att ha varat så kort tid, att arbetstagaren kan anses få ekonomiska svårigheter att själv bekosta återresan till sin förra boningsort; samt

2) resan till den ort, där av arbetsförmedlingsbyrån anvisat arbete finns, och därifrån åter, under förutsättning att arbetstagaren personligen måste resa till denna ort för att utreda omständigheter rörande arbetsavtal och arbetsförhållanden.

5 §.

Utöver ersättningen för resekostnader må i fall som nämnes i 4 § arbetstagaren beviljas dagtraktamente enligt vad därom i riket är stadgat.

6 §.

Resekostnadsersättning och dagtraktamente må beviljas såväl för arbetstagaren som för hans familjemedlemmar. Med familjemedlemmar avses i 9 § nämnda personer.

Arbetstagare, som emottager arbete som varar minst sex månader, må beviljas ersättning för kostnaderna för flyttning av bohag till arbetsorten till ett av arbetsförmedlingsbyrån godkänt belopp.

Rese- och flyttningskostnader ersättes enligt det färd- och transportsätt som med beaktande av totalkostnaderna blir förmånligast för landskapet.

7 §.

Familjeunderstöd må beviljas familjeförsörjare, som efter flyttning till av arbetsförmedlingsbyrån anvisad ort icke omedelbart kan erhålla lämplig bostad för sin familj och på grund därav är tvungen att boskild från familjen under förutsättning:

1) att han icke enligt arbetsförmedlingsbyråns bedömning inom närmaste framtid kan placeras i arbete på sin bonings- eller arbetsort eller i dess närhet;

2) att hans flyttning från orten av denna orsak anses vara nödvändig med hänsyn till hans utkomst;

3) att han emottager av arbetsförmedlingen anvisat arbete på annan ort, vilket varar minst sex månader;

4) att han icke av arbetsgivaren erhåller eventuellt till arbetsavtalet anslutet dagtraktamente; samt

5) att arbetstagarens avsikt är att med sin familj varaktigt bosätta sig på den nya arbetsorten.

8 §.

Bosättningsbidrag utgår enligt för start-hjälp i riket gällande grunder.

9 §.

Såsom familjeförsörjare betraktas person som i sitt hem försörjer:

1) make eller barn under 17 år; eller

2) föräldrar eller annan sådan familjemedlem, vars utkomst i betydande mån är beroende av honom.

Såsom barn betraktas även adoptivbarn och makens barn.

10 §.

Familjeunderstöd utgår enligt för motsvarande understöd i riket gällande bestämmelser.

11 §.

Familjeunderstödet erlagges månatligen till hemmavarande, av arbetstagaren uppgiven person, som sköter familjens hushåll. Arbetsförmedlingsbyrån skall månatligen, innan familjeunderstödet utbetalas, tillställas utredning om:

1) att arbetstagaren är bosatt på den nya arbetsorten och att arbetsförhållandet där fortgår;

2) att i ansökan angivna uppgifter för erhållande av familjeunderstöd fortfarande gäller; samt

3) att arbetstagaren vidtagit erforderliga åtgärder för att skaffa sin familj en lämplig bostad på arbetsorten eller i dess närhet. Arbetsförmedlingen skall lämna bistånd vid anskaffandet av bostad.

Missbrukas familjeunderstöd, må arbetsförmedlingsbyrån förordna, att understödet erlagges till socialmyndigheterna eller till av dem utsedd person att användas för vederbörande familjs behov.

12 §.

Ansökan om understöd enligt denna förordning skall göras, innan arbetstagarens arbetsförhållande på den nya arbetsorten begynner, såvida landskapsstyrelsen i särskilda fall ej annorlunda besluter.

13 §.

Har ersättning för resekostnader beviljats sådan arbetstagare som är medlem av i lagen den 23 mars 1934 om riksomfattande arbetslöshetskassor (FFS 125/34) avsedd arbetslöshetskassa, skall arbetsförmedlingsbyrån ofördröjligen om beslutet underrätta vederbörande arbetslöshetskassa.

14 §.

Närmare föreskrifter om verkställighet och tillämpning av denna förordning utfärdas vid behov av landskapsstyrelsen.

15 §.

Denna förordning tillämpas från och med den 1 september 1969.

Mariehamn, den 20 april 1971.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Vicelantråd F J A L A R G R Ö N B E R G

Lagberedningssekreterare S u n e C a r l s s o n

Nr 22.

L Ä R O A V T A L S F Ö R O R D N I N G

för landskapet Åland.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande, den 20 april 1971.

Med stöd av 34 § landskapslagen den 15 april 1969 om läroavtal (12/69) stadgas:

1 §.

Läroavtal må ingås i sådana yrken inom industri, hantverk och servicenäringar, som är lämpliga för utbildning på arbetsplatsen, sålunda, att lärling efter att en viss tid ha åtnjutit sådan utbildning som läroavtalet förutsätter kan förvärva sig den kompetens som av en yrkeskunnig arbetare kräves.

Med läroavtalslagen avses i denna förordning landskapslagen den 15 april 1969 om läroavtal.

2 §.

Såsom lärlingsutbildare må godkännas arbetsgivare, som på arbetsplatsen har de arbetsredskap vilka erfordras för fullföljande av läroplanen och som har ordnat ledningen, övervakningen och handledningen av lärlingens arbete i enlighet med de krav landskapsstyrelsen uppställer.

3 §.

Arbetsgivare skall för att bli godkänd såsom lärlingsutbildare skriftligen ansöka därom hos lärlingsnämnden. Ansökan skall upptaga försäkran om att arbetsgivaren har i 2 § avsedda arbetsredskap samt innehålla uppgift om de personer som kommer att anlitas för att leda, övervaka och handleda lärling i arbetet samt om deras utbildning och praktiska erfarenhet. I ansökan skall samtidigt uppges särskilt för sig för varje yrke antalet arbetstagare arbetsgivaren har i sin tjänst och maximiantalet lärlingar som utbildas samtidigt. Lärlingsnämnden skall underrätta arbetsgivaren om sitt beslut i anledning av ansökan.

Sker ombyte av de personer som leder och övervakar lärlingsarbete eller förändras i ansökan uppgivna förhållanden eljest väsentligt, skall vederbörande arbetsgivare utan dröjsmål underrätta lärlingsnämnden därom.

4 §.

Blanketter för läroavtal och betyg skall på åtgärd av landskapsstyrelsen avgiftsfritt tillhandahållas vederbörande genom lärlingsnämnden.

5 §.

Beträffande uppgifter, som enligt 18 § 2 mom. rikets läroavtalslag (FFS 422/67) handhas av central kommission, stadgas särskilt.

6 §.

Lärlingsnämnden åligger:

1) att godkänna arbetsgivare som lärlingsutbildare;

2) att godkänna läroavtal;

3) att övervaka, att läroavtalslagen samt med stöd av den givna föreskrifter och ingångna läroavtal iakttagas i läroavtalsverksamheten;

4) att föra av landskapsstyrelsen föreskrivna förteckningar eller kartotek över läroavtal och över godkända lärlingsutbildare;

5) att vid behov göra i 13 § läroavtalslagen avsedd framställning hos arbetsrådet;

6) att handlägga i 17 § läroavtalslagen avsett yrkande om hävande av läroavtal;

7) att årligen före utgången av februari månad tillställa landskapsstyrelsen berättelse över nämndens verksamhet under föregående kalenderår;

8) att lämna landskapsstyrelsen nödiga uppgifter om de lärlingar för vilka icke kan anordnas teoretisk undervisning i landskapet;

9) att avge utlåtande om ersättningsansökningar som avses i 22 och 25 §§ läroavtalslagen; samt

10) att utföra övriga åligganden som ankommer på nämnden enligt läroavtalslagen och med stöd därav utfärdade stadganden samt enligt reglementet för nämnden.

7 §.

Kompetensvillkor för den i 19 § 3 mom. läroavtalslagen avsedda utbildningsinspektörstjänsten är ingenjörsexamen vid tekniskt institut eller annan av landskapsstyrelsen godkänd, för tjänsten lämplig examen samt förtrogenhet med yrkesutbildning.

8 §.

Utbildningsinspektören åligger:

1) att bereda de ärenden som skall hand-

läggas vid lärlingsnämndens sammanträden och att föra protokoll vid sammanträdena;

2) att tillse, att lärlingsnämndens beslut följes;

3) att i enlighet med lärlingsnämndens instruktioner genom att företaga inspektioner och meddela anvisningar tillse, att läroavtalslagen samt med stöd av den utfärdade föreskrifter ävensom läroavtalen iakttagas på de arbetsplatser där lärlingar arbetar;

4) att i samråd med vederbörande läroanstalt planera och ordna den på läroavtal grundade teoretiska utbildningen; samt

5) att utföra jämväl övriga uppdrag som lärlingsnämnden ålägger honom.

9 §.

Landskapsstyrelsens lantbruksavdelning skall lämna lärlingsnämnden bistånd i angelägenheter, som ansluter sig till lärlingsutbildningen på arbetsplatserna i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

Yrkesvägledningsbyrån skall i enlighet med vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer och i den omfattning landskapsstyrelsen föreskriver utan vederlag lämna arbetsgivare och lärlingar ävensom lärlingsaspiranter upplysningar och anvisningar samt föranstalta i 11 § 3 mom. läroavtalslagen avsedda lämplighetsprov.

10 §.

I resebidrag, som avses i 22 § 1 mom. 4 punkten läroavtalslagen, erlägges till lärling i början och i slutet av kurs ersättning för kostnaderna för resa enligt billigaste färd sätt, om kostnaderna för en resa är minst fem (5) mark. Varar sådan resa längre tid än sex timmar, erlägges dessutom i resebidrag oförhöjt dagtraktamente i tredje reseklassen i enlighet med vad som är föreskrivet med stöd av förordningen angående resekostnadsersättning och dagtraktamente (FFS 496/37).

11 §.

Till lärling som genomgår i 22 § 1 mom. 2 punkten läroavtalslagen avsedd kurs, må, om han har familj att försörja, under kurs-tiden i familjeunderstöd per dag erläggas 80 procent av det maximibelopp, som riksfattande arbetslöshetskassa enligt gällande stadganden får erlägga i dagunderstöd till sådan sin medlem, som är enda eller huvudsaklig försörjare av ett eller flera egna barn

eller adoptivbarn, som ej fyllt 15 år eller är arbetsoförmögna eller av arbetsoförmögna föräldrar.

Ovan avsedda familjeunderstöd utbetalas månatligen i förskott till den av lärlingen uppgivna person, som förestår vederböran- de familjs hushåll.

12 §.

Såsom i 22 § 1 mom 5 punkten läroavtals- lagen avsedd familjeförsörjare anses den som försörjer:

- 1) make eller eget barn under 17 år; eller
- 2) sina föräldrar eller annan sådan fam- iljemedlem, vars utkomst i avsevärd mån är beroende av honom.

Såsom barn anses även adoptivbarn och den andra makens barn.

13 §.

Föranstaltare av teoretisk kurs för lär- lingar tillhandahåller eller bekostar under kurstiden lärlingarnas kost, nödvändiga lä- roböcker och utbildningsförnödenheter samt dagpenning ävensom inkvartering i enlighet med grunder som fastställs av landskaps- styrelsen. Föranstaltare av kurs betalar även på ansökan i 22 § 1 mom. 3 punkten lä- roavtalslagen avsedda resekostnader, i mo- mentets 4 punkt avsedda resebidrag och dagtraktamenten ävensom i 5 punkten av- sedda familjeunderstöd, såframt icke annat följer av stadgandena i 22 § 2 mom. läroav- talslagen.

För de kostnader föranstaltare av kurs åsamkats av ovan i 1 mom. avsedda åtgär- der och utbetalningar sökes efter kursens slut ersättning hos landskapsstyrelsen i en- lighet med dess närmare anvisningar. Land- skapsstyrelsen må vid behov bevilja föran- staltare av kurs förskott på denna kostnads- ersättning.

14 §.

I läroavtalslagen avsedd teoretisk utbild- ning meddelas i landskapsstyrelsen under- ställd yrkesläroanstalt eller på annat av landskapsstyrelsen godkänt utbildningsställe.

15 §.

Av ansökan om tillstånd, som avses i 22 § 1 mom. 6 punkten läroavtalslagen, skall framgå när och var kursen kommer att försiggå, den läroplan, vartill kursen anslu- ter sig, undervisningsplanen, kursens före-

ståndare och lärare samt deras kompetens, antalet elever, undervisningslokaliteterna och undervisningsmaterielens ävensom hur inkvartering och kosthållning är ordnade. Ansökan skall åtföljas av kostnadsförslag, uppgjort enligt landskapsstyrelsens anvis- ningar.

16 §.

Ersättning för de i 22 § 1 mom. 6 punkten läroavtalslagen avsedda kostnaderna för kurs erlägges av landskapsstyrelsen till för- anstaltaren av kursen på ansökan efter kur- sens slut. Ansökan skall göras i enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar.

På kostnadsersättning som avses i 1 mom. må landskapsstyrelsen vid behov bevilja förskott.

17 §.

I ersättning, som avses i 22 § 1 mom. lä- roavtalslagen utgår till arbetsgivare för var- je lärling, som ingått lärlingsavtal, beroende på till vilken grupp vederbörande bransch hänförts, följande belopp:

För första lärlingsåret

Grupp I	.....	860—1.000 mk
Grupp II	.....	1.000—1.140 mk
Grupp III	.....	1.140—1.280 mk

För andra och varje följande lärlingsår

Grupp I	.....	430—500 mk
Grupp II	.....	500—570 mk
Grupp III	.....	570—640 mk

Landskapsstyrelsen bestämmer till vilka grupper de olika branscherna hänföres med beaktande av bland annat den av uppgiften att utbilda lärling förorsakade ökningen av råämneskostnaderna och behovet av att öka vid lärlingsutbildningen behövliga arbetsma- skiner eller andra redskap i verkstad samt av på vilket sätt materielens användning vid lärlingsarbetet minskar arbetsmaskinernas och de övriga redskapens användning för produktionsändamål.

Ifall ökningen av råämneskostnaderna, behovet av att öka maskiner eller redskap eller inskränkningen av användningen av maskiner, vilka anskaffats för produktions- ändamål, är osedvanligt stor, må landskaps- styrelsen med anledning härav eller eljest på synnerliga skäl höja ersättningsbeloppen för första lärlingsåret till högst 1.440 mark

och för varje följande lärlingsår till högst 720 mark per elev. Är arbetsgivares utgifter för uppgiften att utbilda lärlingar mindre än vad som är sedvanligt må landskapsstyrelsen nedsätta ersättningsbeloppen för första lärlingsåret till minst 720 mark och för varje följande lärlingsår till minst 360 mark.

Inträffar förändringar i de omständigheter, med hänseende till vilka ersättning ut-

gått, må tidigare fastställd ersättning ökas eller minskas.

Landskapsstyrelsen må, om särskilt skäl därtill föreligger, utbetala ersättningen eller del därav till arbetsgivaren i förskott.

18 §.

Närmare bestämmelser och anvisningar angående verkställigheten och tillämpningen av denna förordning utfärdas vid behov av landskapsstyrelsen.

Mariehamn, den 20 april 1971.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Vicelantråd F J A L A R G R Ö N B E R G

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson
